

11. Gendün Čhökji Ňima TIBETSKÝ PANČHENLAMA

Navštivte FB stránku **Spolku Lungta** nebo webové stránky **www.lungta.cz**
Uvítáme dobrovolníky pro jednorázové akce i dlouhodobou spolupráci na našich projektech.

Krátce poté, co v roce 1989 zemřel za dosud nevyjasněných okolností desátý pančhenlama Čhökji Gjalchhän, inicioval čtrnáctý dalajlama proces tradičního vyhledání nového vtělení. **Pančhenlamové** jsou po dalajlamech **druhou nejvýznamnější duchovní linií** reformované školy Gelug, která Tibetu dominuje od 17. století. Obě linie v historickém vývoji postupně převzaly i světskou moc nad Tibetem, a proto jsou dodnes vnímáni jako dva nejvyšší duchovní a svěští představitelé Tibetu. Dalajlamové, kteří sídlili ve Lhase, ovládali celý centrální Tibet kromě provincie Cang, kterou ovládali pančhelamové sídlící v Žikace.

DÍTĚ, KTERÉ UKRADLI TIBETU

Čtrnáctého května 1995, po více než šestiletém úsilí vyhledávací komise označil dalajlama po splnění všech rituálních postupů za novou inkarnaci linie pančhenlamů **šestiletého chlapce Gendün Čhökji Ňimu**, narozeného **25. dubna 1989** a pocházejícího z pastevecké rodiny z oblasti Lhari, ležící ve východotibetském Khamu. Zpráva vyvolala bouřlivé nadšení v sídelním městě pančhenlamů Žikace a projevy otevřené podpory novému pančhenlamovi znepokojily čínskou vládu natolik, že nakonec vyústily ve vyhlášení výjimečného stavu v celém městě, při němž navíc došlo k dočasnému uzavření kláštera Tašilhünpo. O tři dny později, **17. května 1995** byl 11. pančhenlama Gendün Čhökji Ňima **zadržen** a spolu se svou rodinou je od té doby **vězněn na neznámém místě**.

Současně s nimi čínská policie zatkla také Čhadel rinpočeho, opata kláštera Tašilhünpo, který skupinu vyhledávající nového pančhenlamu vedl. Čhadel rinpoče byl v souvislosti s intronizací 11. pančhenlamy uvězněn od roku 1995 a pravděpodobně zemřel v roce 2012.

O několik měsíců později, v prosinci roku 1995 byl **čínskými úřady** v naprostém **rozporu s tradičním způsobem vyhledávání** na místo již vybraného pančhenlamy **dosazen jiný chlapec**. Tibeťan jménem Gjalchhän Norbu byl ve zinscenovaném obřadu v klášteře Džókhang ve Lhase intronizován jako jedenáctý pančhenlama. Nikdo z Tibeťanů v Tibetu ani v exilu ho však pančhenlamou **neuznal**. Gjalchhän Norbu od té doby žije v Pekingu pod stálým dohledem čínské bezpečnosti a téměř se neobjevuje na veřejnosti.

11. PANČHENLAMA – DVACET ČTYŘI LET POLITICKÝM VĚZNĚM

Setkání s Gendün Čhökji Ňimou ani jeho rodinou nebylo zatím umožněno ani oficiálním zástupcům vlád a mezinárodních organizací. Čínská státní tisková agentura Sin-chua pouze opakovaně uvádí, že „chlapec je svobodný a vede šťastný život“, **čínská vláda ale opakovaně odmítla zveřejnit místo pančhenlamaova pobytu**.

11. pančhenlama Gendün Čhökji Ňima byl dlouho označován za **nejmladšího politického vězně na světě**. Čína ho **zadržuje už 24 let**. Dne 25. dubna 2019 oslavil 30 narozeniny.

CO SE V TIBETU STALO

Po **vpádu čínské armády na území Tibetu v roce 1950** a postupném obsazení celého území začali Číňané budovat strategické silnice vedoucí do Tibetu a posilovat tam své vojenské a policejní jednotky. S rostoucí vojenskou převahou se začal **stupňovat nátlak** na tibetskou vládu i na obyčejné Tibeťany.

Agresivní protitibetská komunistická politika Číňanů po vpádu do Tibetu v roce 1950 nakonec **vedla k lidovému povstání**, které vypuklo ve Lhase **10. března 1959**.

Povstání bylo krvavě potlačeno a dalajlama byl **donucen opustit Tibet** a uchýlit se do indického **exilu**. Bilance „úspěchů“ čínské invaze, nejrůznějších kampaní, pracovních a ideologických programů a kulturní revoluce je dostatečně známá: **80 000 mrtvých během vojenského vpádu** a v důsledku zásahu proti povstání v roce 1959. **Přes milion Tibeťanů zemřelo ve věznicích, pracovních táborech** nebo při **hladomoru**.

Neustávající exodus Tibeťanů do exilu dosahuje již **200 000 uprchlíků**. Z více než 6000 klášterů, chrámů a svatyní, v nichž žilo téměř 600 000 mnichů a mnišek, zůstalo několik desítek. Mniši a mnišky byli z klášterů vyhnáni, cenná umělecká díla vyplněna a rozprodána. Komunistická totalitní moc **omezila základní práva Tibeťanů** na svobodu vyjadřování, užívání mateřského jazyka, pohybu, náboženství. Svévolné zatýkání, represe, zastrasování, mučení a věznění se staly součástí každodenního života Tibeťanů v jejich vlastní zemi.

První stádium okupace mělo převážně vojenský, strategický a represivní charakter. Tibet byl přeměněn v gigantickou vojenskou základnu a čínskou přítomnost v zemi ztělesňovali zejména vojáci a administrativní kádry státní správy. Pohyb obyvatelstva byl přísně střežen a regulován a do Tibetu se nedostal nikdo bez úředního povolení.

CO SE V TIBETU DĚJE DNES

Díky technologiím jsou **Tibeťané sledováni** doslova **na každém kroku**. Kamery mají schopnost rozeznat obličej, kontrolují se dokumenty, telefony. Došlo k zesílení kontrol internetu a sociálních sítí.

Záměrné ničení tibetské kultury a omezování náboženské svobody je obrovské. Příkladem může být násilné převzetí buddhistického institutu Larung Gar čínskými úřady.

Zakazují se nejrůznější tibetské tradiční náboženské oslavy. Tibeťané nemohou používat své státní symboly, **za vyvěšení tibetské vlajky jim hrozí až několikaleté tresty vězení**.

Dochází k **diskriminaci tibetského jazyka, úředním jazykem se stala čínština**. **Tibeťané** se díky cílenému přesunu čínských obyvatel do Tibetu stali **menšinou ve své vlastní zemi**.

Lidé jsou zatýkáni, zadržováni a souzeni bez práva na obhájce a řádný soudní proces. **Dochází k mučení a dalšímu špatnému zacházení s politickými vězni** a k diskriminaci jejich rodinných příslušníků.

V posledních letech je závažným problémem také **drancování nerostného bohatství a ničení životního prostředí**. Kvůli nejrůznějším vládním projektům **dochází k nucenému vystěhování Tibeťanů** z jejich domovů. Tibetským **nomádům čínská vláda zakazuje nebo znemožňuje využívání pastvin**, kde žili se stády jaků po staletí. Dochází k častému **zatýkání umělců** zejména tibetských zpěváků a spisovatelů. Pokračuje perzekuce mnichů, jejichž nenásilné protesty se úřady snaží okamžitě umlčet. Jejich počet v kláštěrech je omezen, dochází k častým kontrolám, **téměř před každým klášteřem se nachází minimálně jedna policejní stanice**.

Od roku 2009 se nejméně **155 Tibeťanů upálilo na protest** proti rostoucím represím ze strany čínské vlády.

Stejně jako v Ujgurské autonomní oblasti Sin-ťiang existuje i v Tibetu značné množství **převýchovných táborů**. Podle svědectví lidí propuštěných z těchto táborů v nich dochází k politické převýchově – zadržení se musí učit čínské zákony, z paměti odříkávat propagandistické texty a chválit čínský komunistický režim.

V únoru 2017 zařadil **Freedom House**, organizace podporující lidská práva, ve své výroční zprávě **Tibet na druhé nejhorší místo na světě z pohledu politických práv a občanské svobody**.

VEŘEJNÁ SBÍRKA TIBET

Spolek Lungta vyhlásil pátou „Veřejnou sbírku Tibet“ s platností od 2. září 2013 na dobu neurčitou, na území celé České republiky. Finanční prostředky z této sbírky jsou využívány k financování projektů spojených se vzděláváním a zachováním tibetské kultury. Projekty: **Kniha pro Ladak** – podpora buddhistických klášterních škol Tikse a Diskit (VS 888), **Informační činnost Lungty** – vydávání knih o Tibetu (VS 777), **výuková videa Khan Academy v tibetštině** (VS 999).

VEŘEJNÁ SBÍRKA TIBET

Přispějte na sbírkový účet: 2000451898/2010

JEDNORÁZOVĚ:

Pošlete **jednorázově dárcovskou SMS** ve tvaru **DMS TIBET30, DMS TIBET 60, DMS TIBET 90** na telefonní číslo **87 777**
Cena DMS je **30, 60** nebo **90 Kč**.

DLOUHODOBÁ DÁRCOVSKÁ SMS:

Pomáhejte **pravidelně** a pošlete **dárcovskou SMS** ve tvaru: **DMS TRV TIBET 30, DMS TRV TIBET 60, DMS TRV TIBET 90** na telefonní číslo **87777**

Každý měsíc Vám bude automaticky odečtena částka **30, 60** nebo **90 Kč** a budete tak přispívat pravidelně.

Přispívání můžete kdykoliv zrušit.

Více informací na www.darcovskasms.cz

www.lungta.cz